

Anmälan mot Polismyndigheten i Jönköpings län med anledning av polisens handlande i samband med ett dödsfall

Anmälan

I en anmälan till JO framförde AA klagomål mot Polismyndigheten i Jönköpings län. Av anmälan framgick i huvudsak följande. Den 8 november 2005 påträffades hennes son död i sin lägenhet. Först den 25 november 2005 under-rättades hon om dödsfallet genom ett telefonsamtal från kriminalinspektören BB vid Eksjöpolisen. AA ansåg att det dröjde alltför länge innan hon fick veta att sonen var död och att det inte heller var godtagbart att lämna ett sådant besked per telefon.

Utredning

Handlingar i polismyndighetens ärende K31045-05 granskades. Av dessa framgick bl.a. att polisen hade anträffat en död person i en lägenhet den 8 november 2005 och att dödsbevis utfärdades samma dag samt att AA underrättades om döds-fallet först den 25 november 2005.

Muntliga upplysningar inhämtades från BB. Av dessa framgick bl.a. följande. Den polispatrull som avrapporterade dödsfallet hade inte underrättat de anhöriga om det inträffade. När BB fick ärendet observerade han först inte att de anhöriga inte hade underrättats. När han senare upptäckte detta tog han genast telefonkontakt med modern till den avlidne. Han underrättade henne per telefon eftersom han ansåg att det var angeläget att hon fick beskedet snarast eftersom dödsfallet hade inträffat för ett antal dagar sedan.

Ärendet remitterades till polismyndigheten för upplysningar och yttrande över vad som framförts i AA:s anmälan till JO.

Polismyndigheten (länspolismästaren CC) kom in med ett remissvar samt yttranden från polismästaren DD och från kommissarien EE (här utelämnat)

DD

Underrättelse om dödsfall till anhörig är en vanlig arbetsuppgift. Alla inblandade vid myndigheten torde ha kännedom om att polisen har ansvar för att underrättelse sker så snart som möjligt. Trots detta avslutades den aktuella händelserapporten kl. 15.20 och primärrapport dödsfall skrevs kl. 15.59, utan att någon befattningshavare fick

ansvar för att under kvällen underrätta anhörig. Sådan underrättelse hade med största sannolikhet kunnat genomföras med hjälp av Polismyndigheten i Västra Götaland.

Underrättelse om dödsfall bör ske vid besök hos den anhörige. Jag har en viss förståelse för BB:s agerande med anledning av den uppkomna situationen. Jag anser emellertid att det varit mer korrekt att begära hjälp med underrättelsen genom Polismyndigheten i Västra Götaland, eftersom jag utgår från att sådan hjälp kunnats lämnas inom några timmar. Därefter borde BB tagit kontakt per telefon och berättat varför underrättelsen dröjt.

Det inträffade är oacceptabelt och sätter fokus på att myndigheten bör göra något för att förhindra en upprepning. Den aktuella arbetsuppgiften är vanligt före-kommande och jag har ingen kännedom om att det gått fel tidigare. Jag anser att myndigheten – för att markera ärendets vikt – bör utfärda en tjänsteföreskrift som reglerar frågan.

CC

Inom myndigheten finns ingen föreskrift eller annat dokument som specifikt avser tillvägagångssätt eller ansvarsförhållanden vad gäller underrättelse om dödsfall till anhörig.

Det lämpliga tillvägagångssättet för en underrättelse innebär i varje enskilt fall en avvägning där olika hänsynstaganden av etisk och medmänsklig natur måste ske, men där också en korrekt hantering av utredningen kring ett dödsfall ska säkerställas. Det vanliga är att en underrättelse sker genom att polisen så snart ske kan besöker den anhörige, antingen polispersonal ensam eller tillsammans med utomstående stödperson.

Ansvar för hur och när underrättelse ska ske åligger den arbetsledare eller chef som för befälet i samband med de första åtgärderna till följd av dödsfallet. Överflyttas ledningsansvaret för dödsfallsutredningen till annan befattningshavare övertar denne – i de fall underrättelse då inte har skett – även ansvaret för att anhörig på vederbörligt sätt kontaktas.

Min tidigare erfarenhet är att kontakter med anhöriga har ombesörjts på ett bra sätt från polismyndighetens sida.

Vad som framkommit i nu aktuellt ärende visar att en reglering ändå kan vara behövlig. Det är naturligtvis djupt otillfredsställande att nära anhörig underrättas först 17 dagar efter det att polisen har konstaterat dödsfallet. Det finns också anledning att ifrågasätta valet att meddela dödsfallet vid en telefonkontakt, även med beaktande av de skäl till detta som har anförts.

Med anledning av vad som förevarit kommer jag att utfärda en föreskrift som tydliggör ansvarsförhållanden och, i möjlig mån, också hur polisen ska fullgöra uppgiften att underrätta en anhörig om dödsfall.

AA bereddes tillfälle att kommentera remissvaret men hördes inte av.

Bedömning

Det finns inte några generella regler i författning om när och hur polisen skall lämna underrättelse om ett dödsfall till de anhöriga. I Rikspolisstyrelsens allmänna råd om åtgärder vid dödsfall som kan ha orsakats av yttre påverkan m.m. (FAP 414-1) finns emellertid ett uttalande enligt vilket polisen, när den har ansvar för utredningen av ett dödsfall, så snart det kan ske bör underrätta någon av den avlidnes närstående om dödsfallet (avsnitt 4).

Det är naturligtvis djupt olyckligt att det dröjde 17 dagar innan AA under-rättades om dödsfallet. Förklaringen till dröjsmålet synes vara att familjen bodde på annan ort, varför polispatrullen inte genast kunde underrätta dem, och att BB sedan, när han övertog ärendet, förbisåg att familjen inte hade under-rättats. Jag vill här framhålla att det är viktigt att vid polismyndigheten finns rutiner som syftar till att

säkerställa att någon av en avlidens närstående underrättas om ett dödsfall så snart det kan ske och att frågan om underrättelse bevakas när ett ärende överlämnas till en annan befattningshavare. Enligt min mening bör sedan en underrättelse om ett dödsfall så långt möjligt ske genom ett personligt besök av polisen eventuellt tillsammans med någon stödperson, t.ex. en präst eller vård-personal. Jag instämmer således i DD:s bedömning av den aktuella händelsen.

Avslutningsvis noterar jag att polismyndigheten med anledning av det inträffade har för avsikt att utfärda föreskrifter för uppgiften att underrätta anhöriga om ett dödsfall.

Ärendet avslutas med den kritik som ligger i det sagda.